

Dato 16-08-2023

SYN

Sagsnr. 03-0802-133

Til det kommende ekspertgruppemøde har Sundhedsstyrelsen udarbejdet nedenstående oplæg med udfordringer og problemstillinger ift. sundhedsfaglig behandling af børn og unge med kønsidentitetsforhold, som Sundhedsstyrelsen gerne vil drøfte med ekspertgruppen. Drøftelserne skal danne baggrund for de kommende arbejdsgruppemøder ifm. revision af den gældende vejledning *Sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold* igangsættes.

I forbindelse med arbejdet med visitationsretningslinjen er der allerede elementer vejledningen, som vil blive ændret i vejledningen. Vi vil i forbindelse med revision af vejledningen derfor ikke åbne disse drøftelser igen. For børn og unge drejer det sig om:

- At der ikke tilbydes kirurgiske indgreb til børn og unge under 18 år
- At man kan overgå til udredning for kirurgi inden man fylder 18 år jf. visitationsretningslinjen: *"I helt særlige tilfælde kan personer på 17 år henvises til forundersøgelse mhp. øvre kirurgi efter de er fyldt 18 år. Dette kan dog kun ske, på baggrund af grundig udredning og vurdering i MDT"*.

Forud for mødet vil Sundhedsstyrelsen bede jer forberede hvordan I, på baggrund af jeres kliniske erfaring og nyeste viden, forholder jer til nedenstående problematikker, og hvad der kan være udslagsgivende ift. eventuelt at ændre den nuværende praksis på området. Drøftelserne skal tage udgangspunkt i nedenstående punkter samt den vedlagte oversigt, udarbejdet af Sundhedsstyrelsen, som holder WPATH op i mod praksis i udlandet og Danmark.

Hvis I er bekendte med problematikker, som ikke er beskrevet i nedenstående liste, men som I mener er relevante, så må I meget gerne gøre Sundhedsstyrelsen opmærksom på dette forud for mødet. Hvis I har relevant forskning/referencer, bedes I ligeledes fremsende dette til Sundhedsstyrelsen forud for mødet.

Frist for dette er d. 21. august.

Oplæg til drøftelse vedr. problemstillinger for børn og unge

Sundhedsstyrelsen ønsker at drøfte nedenstående problematikker til ekspertgruppemødet for børn og unge.

1. Indledende drøftelse – hvad er det væsentligste

Vejledningen *Sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold* præciserer den omhu og samvittighedsfuldhed, man som sundhedsperson skal udvise i forbindelse med kønsmodificerende behandling. Derudover beskriver vejledningen de sundhedsfaglige rammer samt ansvarsfordelingen imellem de involverede sundhedspersoner. Vejledningen er derfor ikke en behandlingsvejledning, der beskriver det konkrete indhold i behandlingen.

Med udgangspunkt i dette har Sundhedsstyrelsen har behov for, at høre ekspertgruppen om følgende:

- Hvad vurderer I er det vigtigste i behandlingen af børn og unge med kønsligt ubehag, der ændres eller beskrives i vejledningen ifm. revisionen?

2. Visitation

Der er sket en markant stigning i antallet af børn og unge, der ønsker sundhedsfaglig hjælp ifm. kønsligt ubehag. Derfor ønsker Sundhedsstyrelsen at drøfte visitationen til det højt specialiserede tilbud fx. ift. om der kan være en indledende screening før udredning, der kan varetages decentralt, eller om det fagligt fortsat er mest hensigtsmæssigt, at alle vurderes i det højt specialiserede tilbud.

- Skal alle børn og unge ind og filtreres hos det højt specialiserede tilbud, eller kan I se en filterfunktion et andet sted – i så fald hvor?
- Hvilke fagligheder skal bemande et sådant tilbud?
- Kan der formuleres nogle klare visitationskriterier fra egen læge?
- Kan et evt. tilbud ses i sammenhæng med et støttende tilbud?

3. Medicinsk behandling

Vejledningen er ikke en behandlingsvejledning, der kommer til at beskrive det konkrete behandlingsforløb samt inklusions- og eksklusionskriterier, men Sundhedsstyrelsen finder det alligevel relevant at drøfte nedenstående spørgsmål.

- Hvilke overordnede kriterier bør være opfyldt, for at få tilbudt hormonbehandling?
 - Hvordan forholder vi os til varighed af kønsligt ubehag?
 - Hvordan forholder vi os til en evt. aldersgrænse?
 - Hvordan forholder vi os til psykiatrisk sygdom?
 - Hvordan forholder vi os til social transformation ved early onset – skal det være et krav for behandling?
- Hvilke fagpersoner skal deltage i MDT og varetage udredning/henvisning til medicinsk behandling og hvorfor disse?

- Hvor hyppigt skal de unge i medicinsk behandling til kontrol, og vurderer I at kontrolforløb mv. kan foregå flere steder i landet fx på lokal børneafdeling?

4. Støttende tilbud

De seneste års erfaringer med patientgruppen har vist, at der er en stor andel af børn og unge som ikke får tilbudt hormonbehandling. Hvilket tilbud skal denne målgruppe modtage?

- Bør der være et mere samtale-baseret støttende tilbud?
- Hvornår i forløbet vil der typisk være behov for dette?
- Hvilke faglige kompetencer vurderer I at det kræver at varetage det? Og vurderer I, at det bør placeres organisatorisk?

5. Juridisk

- Hvordan forholder I jer til mulighed for selvbestemmelse, når den unge fylder 15 år?

6. Overgang

- Hvilken overlevering er der behov for fra børneområdet ift. den individuelle patient ifm. den unges overgang til voksenafdelinger?
- Skal der ske en ny udredning på voksenområdet, hvis man tidligere er blevet udredt i børneregion, men ikke tilbudt behandling? Har dette ændret sig ifm. at man har ændret på hvem der tilbydes behandling på børne-ungeområdet?